

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8MCdo/10/2014
Identifikačné číslo spisu:	6412207013
Dátum vydania rozhodnutia:	11.11.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Ladislav Górász
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:6412207013.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci prejednávania dedičstva po poručiťovi H. T., bývajúcemu v L. ktorý zomrel X. januára XXXX, za účasti Slovenskej republiky, vedenej na Okresnom súde Žiar nad Hronom pod sp.zn. 7D 42/2012 a pred notárom JUDr. Štefanom Kuteničom, ako súdnym komisárom pod sp.zn. Dnot 151/2012, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti osvedčeniu o dedičstve z 12. augusta 2013 sp.zn. 7D 42/2012, Dnot 151/2012, takto

rozhodol:

Osvedčenie o dedičstve z 12. augusta 2013 sp.zn. 7D 42/2012, Dnot 151/2012 vydané notárom JUDr. Štefanom Kuteničom ako súdnym komisárom z r u š u j e a vec vracia Okresnému súdu Žiar nad Hronom na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Notár JUDr. Štefan Kutenič, ako súdom poverený súdny komisár v dedičskej veci po poručiťovi H. T., ktorý zomrel X. januára XXXX, vydal dňa 12. augusta 2013 pod sp.zn. 7D 42/2012, Dnot 151/2012 osvedčenie o dedičstve, v ktorom vykonal súpis aktív a pasív dedičstva, v rámci ktorého do aktív dedičstva zaradil „ako hnutelnosti“ relatívne autorské práva, ktoré vznikli z použitia diel poručiťľa vo výške 48,33 € „brutto“ a absolútne autorské práva bez určenia hodnoty, ktoré spravuje LITA, autorská spoločnosť so sídlom v Bratislave, Mozartova 9 (časť II. osvedčenia), určil všeobecnú cenu majetku poručiťľa a čistú hodnotu dedičstva sumou 58,33 € (časť III. osvedčenia) a osvedčil, že majetok poručiťľa, a to relatívne autorské práva, ktoré vznikli z použitia diel poručiťľa vo výške 58,33 € „brutto“ a absolútne autorské práva bez určenia hodnoty, ktoré spravuje LITA, autorská spoločnosť so sídlom v Bratislave, Mozartova 9, pripadá Slovenskej republike, do správy Obvodného úradu Banská Bystrica, Námestie Ľ. Štúra 1, (časť IV. osvedčenia).

Proti osvedčeniu o dedičstve podal na podnet autorskej spoločnosti LITA, IČO: 00 420 166, občianskeho združenia registrovaného Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky dňa 8. apríla 1993 pod č. VVS/1-900/90-7923, so sídlom v Bratislave, Mozartova 9, vykonávajúcej v Slovenskej republike kolektívnu správu niektorých autorských práv (ďalej len „LITA“) generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „dovolať“) mimoriadne dovolanie. Navrhol napadnuté osvedčenie zrušiť a vec

vrátiť Okresnému súdu Žiar nad Hronom na ďalšie konanie dôvodiac, že spočíva na nesprávnom právnom posúdení otázky dedenia absolútnych autorských práv. Napadnuté osvedčenie totiž nesprávne určuje dielam poručiteľa status autorskoprávne chránených diel, i keď v skutočnosti ide podľa autorského zákona, účinného v čase smrti poručiteľa o diela voľné. Podľa dovolateľa možno uvedenú vadu osvedčenia napraviť jedine podaním mimoriadneho dovolania a zrušením ním napadnutého osvedčenia.

Okresný úrad Banská Bystrica „sa stotožňuje a akceptuje právny názor Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky“. S mimoriadnym dovolaním „súhlasí“ aj LITA.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací [§ 10a ods. 3 O.s.p. (poznámka dovolacieho súdu: v ďalšom texte sa uvádza Občiansky súdny poriadok v znení pred 1. januárom 2015)], po zistení, že mimoriadne dovolanie bolo podané včas osobou oprávnenou na tento opravný prostriedok na základe podnetu osoby dotknutej napadnutým osvedčením, ktorá keďže nebola účastníčkou dedičského konania nemohla podať žiadosť podľa § 175zca ods. 4 O.s.p. a prípadne uplatniť iné opravné prostriedky (§ 243e ods. 1 O.s.p. a spoločné stanovisko občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a obchodnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 20. októbra 2015 sp.zn. Cpj 41/2015), preskúmal vec bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že mimoriadny dovolaním napadnuté osvedčenie o dedičstve nie je správne.

V zmysle § 243f ods. 1 O.s.p. mimoriadnym dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu za podmienok uvedených v § 243e O.s.p., ak a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a c/ rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tiež tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 242 ods. 1, druhá veta O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.). Dovolacie dôvody pritom neposudzuje len podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku.

Plniac si vyššie uvedené povinnosti dovolací súd sa preto predovšetkým zaoberal otázkou, či konanie v tejto právnej veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (t.j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka byť účastníkom konania, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie sa mohlo začať len na takýto návrh, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, alebo prípad rozhodovania vylúčeným sudcom či súdom nesprávne obsadeným). Dovolací súd nezistil, že by konanie v preskúmvanej právnej veci bolo takou vadou postihnuté; takouto vadou konania napokon neodôvodňuje svoj mimoriadny opravný prostriedok ani dovolateľ.

So zreteľom na ustanovenie § 242 ods. 1, druhá veta O.s.p., bez ohľadu na to, či dovolateľ odôvodnil svoje mimoriadne dovolanie dovolacím dôvodom aj podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p., dovolací súd rovnako skúmal, či v konaní nedošlo k tzv. inej procesnej vade konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. O vadu tejto povahy ide okrem iného tiež vtedy, keď súd skutkové závery, z ktorých vyvodil svoje právne závery, založil na výsledkoch dokazovania, ktoré nebolo vykonané v súlade so zákonnými ustanoveniami upravujúcimi spôsob vykonania dokazovania určitým dôkazným prostriedkom alebo že jeho skutkové závery sú v rozpore s tým, čo vyšlo za konania najavo. V dovolacom konaní nevyšli najavo ani vady konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.

Dovolateľ vytýka napadnutému osvedčeniu, že spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Úlohou dovolacieho súdu v prípade mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora (i dovolania účastníka) odôvodneného nesprávnym právnym posúdením vecí, je posúdiť, či odvolací súd na zistený skutkový stav použil správny právny predpis a či ho aj správne interpretoval.

Dovolací súd dospel k záveru, že dovolateľ dôvodne vytýka osvedčeniu o dedičstve nesprávne právne posúdenie veci v otázke posúdenia dediteľnosti absolútnych majetkových autorských práv poručiteľa.

Absolútne majetkové autorské práva smerujú proti každému. Tieto práva nezanikajú ani udelením súhlasu tretím osobám na konkrétne, časovo obmedzené, použitie diela licenčnou zmluvou v zmysle autorského zákona. Ako majetkové práva sú tiež predmetom dedenia; s prihliadnutím však na to, že nemožno určiť, v akom rozsahu budú počas doby autorskoprávnej ochrany zhodnocované, sú položkou aktív dedičstva „bez určenia ich hodnoty“. Povaha absolútnych majetkových autorských práv, a teda aj dedenie týchto práv má určité osobitosti, ktoré všeobecná úprava dedenia nezohľadňuje a z toho dôvodu túto všeobecnú úpravu nemožno použiť. Tak tomu bolo aj v čase účinnosti zákona č. 35/1965 Zb. o literárnych, vedeckých a umeleckých dielach (autorský zákon) platného v čase smrti poručiteľa. V prípade absolútnych majetkových autorských práv nemožno použiť ustanovenie o odúmrti, že keď dedičstvo nenadobudne žiadny dedič, prípadne štátu (§ 462 Občianskeho zákonníka). Ak autor nemá dedičov alebo ak dedičia odmietnu dedičstvo prijať, dielo sa stane voľným (§ 35 ods. 1 zákona č. 35/1965 Zb.).

Keďže poručiteľ nezanechal závet a nemá ani dedičov (jediná do úvahy prichádzajúca dedička, manželka poručiteľa Mária Hermélyová, zomrela 20. novembra 1973, poručiteľove (autorove) diela sa v zmysle právnej úpravy (predchádzajúcej i súčasnej) stali voľnými.

Vzhľadom na uvedené, bolo vylúčené, aby absolútne autorské práva bez určenia hodnoty, ktoré spravuje LITA, pripadli Slovenskej republike ako odúmrt'. Napadnuté osvedčenie o dedičstve nesprávne určuje dielam poručiteľa status autorskoprávne chránených diel, keď v skutočnosti ide o diela voľné.

So zreteľom na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 243b ods. 2 O.s.p. osvedčenie o dedičstve z 12. augusta 2013 sp.zn. 7D 42/2012, Dnot 151/2012 vydané notárom JUDr. Štefanom Kuteničom ako súdnym komisárom zrušil a vec vrátil Okresnému súdu Žiar nad Hronom na ďalšie konanie.

Ak dôjde k zrušeniu napadnutého rozhodnutia, súd, ktorého rozhodnutie bolo zrušené, koná ďalej o veci. Pritom je právny názor súdu, ktorý rozhodoval o dovolaní, záväzný V novom rozhodnutí rozhodne súd znova nielen o trovách pôvodného konania, ale aj dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.